

Till
Regionstyrelsen för svar
Regionfullmäktige för kännedom

Granskning av löpande intern kontroll i administrativa rutiner avseende regionstyrelsen

På uppdrag av regionens revisorer har PwC sedan 2001 granskat den interna kontrollen i ett antal administrativa system och rutiner. Syftet med granskningen är att ge svar på om Regionstyrelsen och dess förvaltningar har en tillräcklig intern kontroll. Tillförlitligheten och säkerheten i några administrativa rutiner skall bedömas.

Vår sammanfattande bedömning är att styrelsen inte fullt ut har vidtagit tillräckliga åtgärder för de områden där brister noterats tidigare år. De brister som kvarstår redovisas nedan:

Hantering av IT-utrustning

- Vi ser positivt på att utbildningsinsatser införts och att ny rutin införts i syfte att minimera differenserna. Vi konstaterar ändå att lagerdifferenserna kvarstår. Vi bedömer därmed att tillräckliga åtgärder fortfarande inte vidtagits för att komma tillrätta med differenserna mellan bokfört lagervärde och IT:s lagervärde.

Utbetalning av arvoden och ersättningar till förtroendevalda:

- Utifrån genomförd granskning gör vi bedömningen att tillräckliga åtgärder fortfarande inte har vidtagits med anledning av noterade brister. Styrelsen behöver överväga att införa efterhandskontroller för att säkerställa att utbetalda arvoden och ersättningar är korrekta.

Betalningsmoral

- Gällande granskningen av regionens betalningsmoral bedöms däremot tillräckliga åtgärder som vidtagna. Uppföljningen 2020 visar att betalningsmoralen avseende regionstyrelsens fakturor förbättrats avsevärt sedan föregående granskning. Det fakturor som nu hanterats sent avser i huvudsak kreditfakturor och fakturor från övriga regioner. Vi har i granskningen erhållit rimliga förklaringar till varför dessa typer av fakturor ibland betalas sent.

Vår bedömning när det gäller de nya granskningsområdena är följande:

Attesthantering

- Utifrån genomförd granskning är den sammanfattande bedömningen att styrelsen inte fullt ut har säkerställt en tillräcklig intern kontroll gällande attesthantering. Detta utifrån att det endast finns formellt beslutade attestanter, i enlighet med regionens riktlinjer, för en del av styrelsens verksamhet.
- För de förvaltningar där attestanter utsetts enligt gällande riktlinjer, visar genomfört stickprov att nämndens fakturor har attesterats i enlighet med beslutad attestförteckning. För de förvaltningar där det saknas formellt utsedda attestanter kan vi inte bedöma huruvida nämndens fakturor har attesterats av rätt person 2020.

Köp av konsulttjänster

- Utifrån genomförd granskning, som främst utförts genom stickprovskontroller, gör vi bedömningen att den interna kontrollen är tillräcklig inom granskad process. Samtliga granskade transaktioner bedöms i allt väsentlig ha levererat till avtalat pris. I genomfört stickprov har vi inte kunnat se något som tyder på avsteg från varken LOU eller regionens regler.

Vi förutsätter att regionstyrelsen vidtar tillräckliga åtgärder för att komma tillrätta med noterade brister.

Iakttagelser och bedömningar i sin helhet framgår i bifogad rapport. Revisorererna önskar svar från regionstyrelsen senast 2021-05-26.

FÖR REGIONENS REVISORER

Hans Strandlund
Ordförande

Elisabeth Löf
Revisor

Region Västmanland

Löpande intern kontroll
i administrativa rutiner

Regionstyrelsen

Regionens förtroendevalda revisorer
Mars 2021

1

Sammanfattande
bedömning och
rekommendationer

Sammanfattande bedömning och rekommendationer

På uppdrag av regionens revisorer har PwC sedan 2001 granskat den interna kontrollen i ett antal administrativa system och rutiner. Syftet med granskningen är att ge svar på om Regionstyrelsen och dess förvaltningar har en tillräcklig intern kontroll. Tillförlitligheten och säkerheten i några administrativa rutiner skall bedömas.

Vår sammanfattande bedömning är att styrelsen inte fullt ut har vidtagit tillräckliga åtgärder för de områden där brister noterats tidigare år. De brister som kvarstår redovisas nedan:

Hantering av IT-utrustning

Vi ser positivt på att utbildningsinsatser införts och att ny rutin införts i syfte att minimera differenserna. Vi konstaterar ändå att lagerdifferenserna kvarstår. Vi bedömer därmed att tillräckliga åtgärder fortfarande inte vidtagits för att komma tillrätta med differenserna mellan bokfört lagervärde och IT:s lagervärde.

Utbetalning av arvoden och ersättningar till förtroendevalda:

Utifrån genomförd granskning gör vi bedömningen att tillräckliga åtgärder fortfarande inte har vidtagits med anledning av noterade brister. Styrelsen behöver överväga att införa efterhandskontroller för att säkerställa att utbetalda arvoden och ersättningar är korrekta.

Gällande granskningen av regionens betalningsmoral bedöms däremot tillräckliga åtgärder som vidtagna. Uppföljningen 2020 visar att betalningsmoralen avseende regionstyrelsens fakturor förbättrats avsevärt sedan föregående granskning. Det fakturor som nu hanterats sent avser i huvudsak kreditfakturor och fakturor från övriga regioner. Vi har i granskningen erhållit rimliga förklaringar till varför dessa typer av fakturor ibland betalas sent.

Vår bedömning när det gäller de nya granskningsområdena är följande:

Attesthantering

Utifrån genomförd granskning är den sammanfattande bedömningen att styrelsen inte fullt ut har säkerställt en tillräcklig intern kontroll gällande attesthantering. Detta utifrån att det endast finns formellt beslutade attestanter, i enlighet med regionens riktlinjer, för en del av styrelsens verksamhet.

För de förvaltningar där attestanter utsetts enligt gällande riktlinjer, visar genomfört stickprov att nämndens fakturor har attesterats i enlighet med beslutad attestförteckning. För de förvaltningar där det saknas formellt utsedda attestanter kan vi inte bedöma huruvida nämndens fakturor har attesterats av rätt person 2020.

Köp av konsulttjänster

Utifrån genomförd granskning, som främst utförts genom stickprovskontroller, gör vi bedömningen att den interna kontrollen är tillräcklig inom granskad process. Samtliga granskade transaktioner bedöms i allt väsentlig ha levererat till avtalat pris. I genomfört stickprov har vi inte kunnat se något som tyder på avsteg från varken LOU eller regionens regler.

Vi förutsätter att regionstyrelsen vidtar tillräckliga åtgärder för att komma tillrätta med noterade brister.

2

Syfte, metod och
avgränsning

Syfte, metod och avgränsning

Syfte	Syftet med granskningen är att ge svar på om nämnden har en tillräcklig intern kontroll. Tillförlitligheten och säkerheten i några administrativa rutiner skall bedömas. Kontrollmålen, som formulerats för varje granskningsområde, och bedömningarna av dessa möjliggör att den övergripande revisionsfrågan kan besvaras.
Avgränsning	Årets granskning har omfattat dels en uppföljning av områden där brister noterats tidigare år, dels ett antal nya granskningsområden. Uppföljning omfattar följande områden: Hantering av IT-utrustning, betalningsmoral och arvoden till förtroendevalda. De granskningsområden som är nya för året är följande: attesthantering och köp av konsulttjänster.
Metod	Granskningen sker årligen. Några områden har valts ut för granskning. Årets granskning avser dels en uppföljning av rutiner/processer där brister tidigare har noterats, dels nya områden. Utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv har för respektive område formulerats ett antal kontrollmål/revisionsfrågor. För dessa görs en bedömning av dels befintliga regler och rutiner, dels förvaltningens egna kontrollaktiviteter. Bedömningen sker utifrån genomgång av dokument och intervjuer. I vissa fall görs även en verifiering av rutinen med hjälp av stickprov.
Revisionskriterier	Revisionskriterier är lagar, föreskrifter, regelverk samt interna riktlinjer och rutiner, vilka utgör underlag till bedömningarna som uttrycks i de kontrollmål som är specifika för varje område som granskas.

Bedömningsskala som används i granskningen

Bedömningsskala

= Uppfyllt/Godkänt

= Delvis uppfyllt/Inte helt godkänt

= Ej uppfyllt/ Ej godkänt

3

Uppföljning
tidigare
granskningar

3.1 Hantering av IT-utrustning

Kontrollmål	Iakttagelser	
Löpande inventering (åtminstone årlig) sker av landstingets IT-utrustning	Uppföljning 2016 Differenser finns fortfarande mellan bokfört lagervärde och IT:s interna lagervärde 2016, åtgärder planeras under 2017 genom kvartalsvisa avstämningar mellan dessa. Uppföljning 2018 Inventering av IT:s varulager har enligt controller vid Controllerservice gjorts årsvis. De kvartalsvisa avstämningarna har inte genomförts som planerat. Detta beror på att det enligt uppgift inte går att få fram helt tillförlitliga siffror. Det beror på att utplockade produkter är registrerade i IT:s lager men inte i ekonomisystemet Agresso. För att få dem att stämma måste samtliga hanterade beställningar vara avslutade och samtliga leverantörsfakturer ska vara inlästa mot CD:s lager. Det saknas stöd i systemet för att ta ut en rapport för att få fram en lista på produkter som är uttagna men inte fakturerade. Vid årsbokslut sätts ett stopp för utleverans till kund och alla beställningar ska vara avslutade. Inga beställningar från leverantör görs under denna period. Anläggningstillgångarna inventeras via elektronisk matchning (elektronisk matchning innebär att de finns i IT:s register och är aktiva). I bokslutet 2018 fanns en differens mellan bokfört lagervärde och IT:s lagervärde. Enligt uppgift från controller vid Controllerservice gjordes en negativ justering i bokföringen utifrån den fysiska inventeringen på sammanlagt -287 tkr. Utav differensen på -287 tkr var det -212 tkr som kan härledas till den fysiska inventeringen mot IT:s lagervärde. Uppföljning 2019 Enligt uppgift från controller har det inte gjorts någon avstämning mellan bokfört lagervärde och IT:s lagervärde sedan bokslutet 2018. Problemet med att det blir för osäkra siffror att stämma av mot finns fortfarande kvar, men det beskrivs finnas ett arbete med att minska antal fel i lagerhållningen. Enligt controller beror differenserna mellan bokfört lagervärde och IT:s lagervärde ofta på slarvfel, exempelvis att det glöms bort att registrera ett uttag av ett tagentbord eller att produkter ligger fel upplagda i systemet. Vidare uppges att stickprov ska tas på uppkomna fel efter årsbokslutet för att utreda varför det uppstår differenser.	
PwC	Se fortsättning på nästa sida.	8

3.1 Hantering av IT-utrustning, forts

Kontrollmål	Iakttagelser	Bedömning
Löpande inventering (åtminstone årlig) sker av landstingets IT-utrustning	Uppföljning 2020 Enligt ekonomichef vid förvaltningen för digitaliseringsstöd kvarstår problematiken med differenserna mellan bokfört lagervärde och IT:s lagervärde. Inventering av lager görs vid bokslut. Vid bokslutet 2019 genomfördes en inventering av lagret som visade på en differens om -207 tkr per sista december 2019. Vi har inom ramen för granskningen tagit del av dokumentation från genomförd inventering. Ekonomichef uppger att man har haft en utbildningsinsats under året för att skapa en förståelse för hur systemet är uppbyggt och fungerar och vad som gemensamt kan göras för att minimera differenserna. Vi har inom ramen för uppföljningen tagit del av ett utbildningsmaterial. Vidare har en ny rutin införts sedan sommaren 2020 där alla leveranser prickas av mot följesdlar. Ekonomichef uppger också att det pågår ett arbete med att upprätta en RFI (request for information) tillsammans med Inköp i syfte att gå ut till avtalade leverantörer med en avropsförfrågan om hjälp med konsultstöd avseende en genomlysning av förvaltningens lagerprocess. Förhoppningen är att denna genomlysning ska komma igång i januari 2021. Enligt ekonomichef är syftet med den tänka genomlysningen följande: • Verksamhetsperspektivet: Syftet är att minska lagerdifferenser som årligen upptäcks fysisk inventering i samband med årsbokslut. Köparen har en lagerdifferens som uppgår till 200-300 tkr årligen. Lagervärdet är ca 6-7 mnkr. • Medarbetarperspektivet: Syftet är att förbättra arbetsmiljön för medarbetarna som arbetar med lagerhantering. • Kundperspektivet: Syftet är att förbättra leveranstid till beställarna av IT-utrustning	
Bedömning	Vi ser positivt på att utbildningsinsatser införts och att ny rutin införts i syfte att minimera differenserna. Vi konstaterar ändå att lagerdifferenserna kvarstår. Vi bedömer att tillräckliga åtgärder fortfarande inte vidtagits för att komma tillrätta med differenserna mellan bokfört lagervärde och IT:s lagervärde.	

3.2 Betalningsmoral

Kontrollmål	Iakttagelser	Bedömning
Regionens leverantörsfakturer betalas i tid.	Utfall 2018 (gemensam för hela regionen) Av regionens attestreglemente framgår att en av målsättningarna med reglerna för kontroll av ekonomiska transaktioner är att alla transaktioner bokförs korrekt avseende bl a att betalning sker vid rätt tidpunkt. Genomförd betalningsuppföljning visade på att 10 procent av regionens leverantörsfakturer har betalats efter förfallodatum. Uppföljning 2019 (gemensam för hela regionen) Utfall från utfallet i granskningen 2019 har regionen vidtagit ett antal åtgärder för att utreda varför en så stor andel av fakturorna betalades för sent. Den egna analyserna har resulterat i ett antal åtgärder men eftersom dessa vidtagits i början av 2020 är det ännu inte möjligt att uttala sig om effekterna av vidtagna åtgärder. Uppföljning 2020 (gäller endast regionstyrelsen) Uppföljningen 2020 visar att betalningsmoralen avseende regionstyrelsens fakturer förbättrats avsevärt sedan föregående granskning och därmed även att de åtgärder som vidtagits har haft effekt. Vi noterar dock att det fortfarande finns en del sena betalningar i huvudsak avseende kreditfakturer och fakturer från andra regioner. När det gäller kreditfakturer har regionen en systeminställning i Agresso som gör att de läses in med omgående förfallodatum. Detta beror på att den ska kunna clearas mot debetfakturan. Om man skulle lägga in kreditfakturan med 30 dagars betalvillkor skulle det innebära att debetfakturan blir betald tidigare, samt att man eventuellt inte kan nyttja kreditfakturan (om man inte får in några nya debetfakturer från samma leverantör). Från Ekonomiservice rekommenderar man också enheterna att hålla på debetfakturan tills dess att kreditfakturan kommer. Detta för att man inte ska missa att säkerställa att kreditfakturan verkligen inkommer.	

3.2 Betalningsmoral

Kontrollmål	Iakttagelser	Bedömning
Regionens leverantörsfakturer betalas i tid. Forts fg sida	Enligt intervju hanteras fakturer från andra regioner på ett annat sätt än normala leverantörsfakturer vilket gör att det blir en fördröjning innan fakturan syns i Agresso. När fakturan sedan hanteras och det upptäcks eventuella fel/oklarheter så kan det vara relativt tätt inpå förfallodatumet vilket leder till att det inte hinner redas ut alternativt skickas en kreditfaktura innan fakturan hunnit förfalla. Det finns en överenskommelse mellan Regionerna att inte skicka inkassoärenden till varandra. I granskningen har fakturorna för Apotekstjänst (tredjepartsleverantör av förbrukningsartiklar) utelämnats från analysen. Detta eftersom leverantören och regionen inte är överens om hur betalning av restade (dvs dellivererade) beställningar ska hanteras. Leverantören vill att regionen ska betala först så skickar de restade produkter i efterhand. Regionens e-handelssystem tillåter inte delbetalning och för förskottsbetalning kan inte accepteras för då tappar man kontrollen. Istället önskas en kredit för den olevererade delen, vilket inte har erhållits från leverantören. Förhandling med leverantören angående detta sköts av Region Uppsala tillsammans med anlitad advokat, enligt uppgift. Det framkommer dock att det blivit bättre under året och att det framförallt var problem under slutet av 2019 och första kvartalet 2020. För att inte utfallet för en enskild leverantör, där det pågår en tvist, inte ska påverka utfallet har vi valt att exkludera denna helt.	
Bedömning	Uppföljningen 2020 visar att betalningsmoralen avseende regionstyrelsens fakturer förbättrats avsevärt sedan föregående granskning. Det fakturer som nu hanterats sent avser i huvudsak kreditfakturer och fakturer från övriga regioner. Vi har i granskningen erhållit rimliga förklaringar till varför dessa typer av fakturer ibland betalas sent.	

4.3 Utbetalning av arvoden till förtroendevalda

Kontrollmål	Iakttagelser	Bedömning
Det genomförs tillräcklig uppföljning och kontroll som säkerställer att rätt arvode/ersättning betalas ut.	Uppföljning 2020 Vi har i granskningen genomfört en verifiering av sex förtroendevaldas samtliga utbetalningar under 2020. I verifieringen gjordes en kontroll av att utbetalningen överensstämde mot gällande arvodesreglemente (belopp och befattning). Verifieringen gjordes med en anmärkning för de stickprov som genomförts avseende regionstyrelsens arvoden/ersättningar. Dessutom noterades en anmärkning i de arvoden/ersättningar som granskades för kultur- och folkbildningsnämnden. Utifrån att den praktiska hanteringen av arvoden hanteras av förvaltning under Regionstyrelsen gör vi bedömningen att den interna kontrollen fortfarande inte är helt tillräcklig. Den typ av avvikelser som noterades fg år, dvs att förtroendevalda fått både månadsarvode och mötesarvode, har inte noterats detta år. Avvikelseerna i år är av annan karaktär och regionstyrelsen behöver därför överväga att införa efterhandskontroller för att säkerställa att utbetalda arvoden och ersättningar är korrekta.	
Bedömning	Utifrån genomförs granskning gör vi bedömningen att tillräckliga åtgärder fortfarande inte har vidtagits med anledning av noterade brister. Styrelsen behöver överväga att införa efterhandskontroller för att säkerställa att utbetalda arvoden och ersättningar är korrekta.	

4

Nya
granskningsområden

4.1 Attesthantering

Kontrollmål	Iakttagelser	Bedömning
Attestanter har utsett i enlighet med regionens riktlinjer	Enligt regionens riktlinjer ska respektive nämnd utse besluts- och behörighetsattestanter samt ersättare för dessa. Nämnd ska fatta särskilt beslut för varje kalenderår. Enligt styrelsens delegationsordning är detta delegerat till förvaltningsdirektör. Enligt delegationsordningen ska alla beslut som fattats på delegation anmälas till regionstyrelsens arbetsutskott. Detta gäller även de beslut som fattats på vidaredelegation (som kan ske i ett led). I granskningen kan konstateras att beslut och anmälan inte gjorts för alla förvaltningar/kontor under regionstyrelsen. Detta gör att det för 2020 inte finns formellt utsedda attestanter för hela regionstyrelsens verksamhet, i enlighet med regionens riktlinjer,	
Nämndens fakturor har attesterats i enlighet med beslutad attestförteckning	För de förvaltningar, där attestanter utsetts enligt regionens riktlinjer, har vi inom ramen för granskningen stickprovsmässigt kontrollerat fem attestanters samtliga attestmoment i flödet under 2020 för att säkerställa att dessa överensstämmer med erhållen attestförteckningen. Granskningen genomfördes utan anmärkning, dvs granskade fakturor hade attesterats i enlighet med beslutad attestförteckning. För de förvaltningar som saknar formellt utsedda attestanter (se kontrollmål ovan) kan vi inte bedöma huruvida fakturorna har attesterats av rätt person.	 Går ej att bedöma
Bedömning	Utifrån genomförd granskning är den sammanfattande bedömningen att styrelsen inte fullt ut har säkerställt en tillräcklig intern kontroll gällande attesthantering. Detta utifrån att det endast finns formellt beslutade attestanter, i enlighet med regionens riktlinjer, för en del av styrelsens verksamhet. För de förvaltningar där attestanter utsetts enligt gällande riktlinjer, visar genomfört stickprov att nämndens fakturor har attesterats i enlighet med beslutad attestförteckning. För de förvaltningar där det saknas formellt utsedda attestanter kan vi inte bedöma huruvida nämndens fakturor har attesterats av rätt person 2020.	

4.2 Köp av konsulttjänster

Kontrollmål	Iakttagelser	Bedömning
Varan eller tjänsten har levererats till avtalat pris samt att transaktionen i övrigt stämmer med avtalade villkor.	Granskningen har genomförts genom stickprovskontroll av fakturor avseende inköp av konsulttjänster under perioden oktober-december 2020. Granskningen har omfattat åtta leverantörer där 1-3 fakturor per leverantör har granskats. I granskningen har vi kontrollerat att fakturorna stämmer överens med avtal/beställning. Vi har även kontrollerat kontering samt att fakturorna innehåller erforderlig information för att möjliggöra en avstämning mot avtalade villkor. Granskningen genomfördes i allt väsentligt utan anmärkning.	
Det finns en följsamhet till LOU och regionens regler	I genomfört stickprov har vi inte kunnat se något som tyder på avsteg från LOU eller regionens regler avseende inköp av konsulttjänster. I granskningen noterades två direktupphandlingar, vilket i sig inte behöver betyda ett avsteg från lag och egna riktlinjer. Direktupphandling är ett acceptabelt förfarande så länge det saknas avtal och det finns en följsamhet till gällande direktupphandlingsgränser och dokumentationskrav. Vid uppföljning med verksamheten uppges att detta beaktats i båda fallen. Inom ramen för genomförd granskningsinsats kan vi inte göra någon annan bedömning.	
Bedömning	Utifrån genomförd granskning, som främst utförts genom stickprovskontroller, gör vi bedömningen att den interna kontrollen är tillräcklig inom granskad process. Granskade transaktioner bedöms i allt väsentligt ha levererat till avtalat pris. I genomfört stickprov har vi inte kunnat se något som tyder på avsteg från LOU eller regionens regler.	